Ratko Knežić

01.09.2026. 12:52
Pogledano: 408 puta

Rizično ponašanje i polno prenosive bolesti

Čas obuhvata uvodni razgovor o pojmovima rizik, zdravlje, odgovornost i prevencija, edukativni video o reproduktivnom zdravlju, grupni rad o rizičnim ponašanjima i polno prenosivim bolestima te zajedničko formulisanje pravila odgovornog ponašanja.

Organizacijski oblik nastave

Vrsta nastavnog procesa

Suradnja škole sa roditeljima i zajednicom te razvoj školskog kolektiva

Trajanje
45 minuta

Oblasti

Predmet
Biologija

Ključne kompetencije

Ciljevi i ishodi učenja i poučavanja
Cilj: Upoznati učenike s pojmom rizičnog ponašanja i najčešćim polno prenosivim bolestima kako bi razvijali odgovoran odnos prema sopstvenom zdravlju, značaju prevencije, informisanosti i očuvanju reproduktivnog zdravlja.

Ishodi učenja i poučavanja

Učenik/učenica:

- objašnjava pojam rizičnog ponašanja u kontekstu zdravlja
  navodi postupke koji mogu dovesti do obolijevanja i
- prenošenja polno prenosivih bolesti
- prepoznaje najčešće polno prenosive bolesti i kratko opisuje njihove osnovne karakteristike
- razumije značaj odgovornog ponašanja i zaštite zdravlja

Detaljan opis realizacije

Aktivnost 1 – Uvodni razgovor i dogovor pravila rada

Nastavnik uvodi učenike u temu razgovorom. Na tabli ispisuje pojmove: „rizik", „zdravlje", „odgovornost", „prevencija" i „informisanost". Učenici individualno zapisuju asocijacije ili kratka razmišljanja povezana sa navedenim pojmovima. Nekoliko učenika dobrovoljno iznosi svoja mišljenja, nakon čega nastavnik usmjerava razgovor ka značaju odgovornog ponašanja i očuvanja reproduktivnog zdravlja. Nastavnik postavlja pitanja:

Šta podrazumijevamo pod rizičnim ponašanjem kada je u pitanju reproduktivno zdravlje?
Zašto je važno govoriti o ovoj temi otvoreno i odgovorno?
Kako neodgovorno ponašanje može uticati na zdravlje pojedinca i drugih ljudi?
Nastavnik objašnjava da određena ponašanja mogu dovesti do pojave i širenja polno prenosivih bolesti te naglašava važnost informisanosti, prevencije i odgovornog ponašanja. Predstavlja temu časa „Rizično ponašanje i polno prenosive bolesti" i prikazuje kratak edukativni video o rizičnom ponašanju i očuvanju reproduktivnog zdravlja. Tokom uvodnog dijela nastavnik zajedno sa učenicima dogovara pravila rada: međusobno poštovanje, kultura dijaloga, ozbiljan pristup temi, izbjegavanje ismijavanja i neprimjerenih komentara.

Aktivnost 2 – Grupni rad o rizičnim ponašanjima i polno prenosivim bolestima

Učenici rade u grupama: Grupa 1 – Rizična ponašanja: učenici navode postupke koji mogu dovesti do obolijevanja i prenošenja polno prenosivih bolesti: nezaštićeni polni odnosi, česta promjena partnera, tetoviranje ili pirsing nesterilnim priborom, upotreba iste igle prilikom konzumiranja narkotika, nedovoljna informisanost o zaštiti, neodgovorno ponašanje u adolescenciji.
Grupa 2 – Polno prenosive bolesti: učenici dobijaju kartice sa nazivima bolesti i osnovnim informacijama o njima. Najčešće bolesti: HIV/AIDS, sifilis, gonoreja, hepatitis B, HPV infekcija. Učenici izdvajaju i kratko predstavljaju način prenošenja, moguće posljedice po zdravlje, značaj prevencije i medicinske pomoći. Nakon grupnog rada učenici predstavljaju svoje odgovore. Nastavnik dopunjava odgovore, objašnjava značaj zaštite, redovnih zdravstvenih pregleda i pravovremenog obraćanja ljekaru. Zatim slijedi zajednička diskusija o važnosti odgovornog ponašanja, očuvanja zdravlja i empatije prema oboljelim osobama. Učenici zajedno formulišu pravila odgovornog ponašanja, na primjer: informisati se o zdravlju, odgovorno donositi odluke, poštovati sebe i druge, brinuti o sopstvenom zdravlju, pokazivati empatiju prema oboljelima.

Aktivnost 3 – Provjera razumijevanja i zaključak

Nastavnik provjerava razumijevanje kroz pitanja: Šta podrazumijevamo pod rizičnim ponašanjem? Koji postupci mogu dovesti do prenošenja polno prenosivih bolesti? Nabrojte neke polno prenosive bolesti. Zašto je važno odgovorno ponašanje u očuvanju reproduktivnog zdravlja? Učenici zaključuju da su informisanost, odgovornost, prevencija i briga o zdravlju ključni za sprečavanje bolesti i očuvanje reproduktivnog zdravlja.

Potrebni resursi

- Udžbenik: Davorin Simišić, Branislav Nedović, Ivica Radović, Biologija za 9. razred osnovne škole, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Istočno Novo Sarajevo, 2024.
- Kartice
- Tabla i kreda / marker
- Slike
- Video

Praćenje i procjenjivanje

Praćenje se vrši kroz pitanja za provjeru razumijevanja u završnom dijelu časa (Aktivnost 3).

Ideje za domaće zadaće (nastavak aktivnosti) i uključivanje roditelja

/

Savjeti za druge nastavnike/ce kod realizacije ove lekcije/teme

/

Metode i tehnike

Collections

Mirovna pedagogija: kompendijum priprema za čas

Priprema za čas - Osnovna škola